

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többzárú hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A francia bomlás.

Debreczen, aug. 16.

A francia köztársaság lejárt a magát. Ez konstatalható a rennesi pörből, annak mellékkörülményeiből. Ott ez a regime nem tarthatja magát. Mert elejétől végig megpusztult; ott a revízió-párt ép oly romlott, mint a revízió-ellenes, amelyre a világ egész sajtója kigyótbékát kiált.

A tény az, hogy a francia köztársaság hajója léket kapott az első panama-pörben s azóta minden kísérlet hiábavaló arra, hogy a parlamentarizmusnak s az állami intézményeknek erősen megtépett tekintélye helyreállítsassék. Csak a Meline-kormány tudott eredményeket felmutatni, az a kormány, a mely két esztendő meghaladó időn keresztül állott a köztársaság élén s a francia politikai viszonyok között mérhatalomossá hosszú idő alatt a nép igaz javára célzó intézményekkel megalapította, hogy a rejtett sebek felfakadjanak.

A választások eredménye ezt a kormányt igazolta. És mégis meg kellett neki buknia. Mert a francia parlamenti viszonyokban tradíció, hogy gáncsot kell vetni a választásokból megerősödött kormányoknak, nehogy a kormány a hatalom teljébe jusson.

A kamara kivégezte ezt a kormányt s azóta felbomlott a rend, amiben teljes erővel közreműködtek a revízió nemzetközivé tett jelszava alatt a szocialisták.

A későbbi fejlemények megmutatták, hogy tagadhatlan az összefüggés a revíziós mozgalom és a szocialisták terfoglalása között. Miniszteri székeket foglaltak el a szocialisták, vezérek ülén egy sorban azokkal, akik 1871-ben elődeiket, a petroleurókat gyilkos sortűzzel halomra lövették.

Majd belenyugodtak ebbe a természetellenes szövetségbe bourgeoisk és szocialisták s ma az a helyzet, hogy a rennesi pörben a nemzetközi szocializmus küzd a győzelemért.

Kell-e Európának ma szocialista köztársaság, amely sem politikájának határozott irányát kitűzni nem tudja, sem belül nem képes a rendnek az uralmát biztosítani? Most ezen a kérdésen gondolkodhatik Európa s különösen a hármasszövetség.

Az európai helyzetre egyáltalán nem közömbös, a hármasszövetségre pedig nagy kérdés az, hogy miféle politikai alakulás jegezesedik ki Franciaországban, ha a küzdelemből győzelmesen az a lobogó emelkedik ki, amely alatt látszólag a republikát védik, de vele takarják a depravációt, valamint a szocialisták törekvéseit. A hármasszövetségre nézve aligha lehet valami kellemetlenebb diplomáciai pont, mint olyan köztársaság, a melyben a vezető elemek a legkevésbé sem megbízhatók.

Miután a hármasszövetség katonai készülségét folytonosan Németország határozza meg, el lehetünk készülve

arra, hogy a mi közös költségvetésünkben is nyoma lesz annak az állami disszolúciónak, a mely a rennesi pörből kiviláglik. Az európai fegyveres béke, amelynek az irtózatossága költségeiben mi is véres verítékünkkel adózunk, ugy lett drágább, amint Franciaországban romlottak a politikai és közkerkölcsök. Legdrágább lesz akkor, ha azzal az örvvel, hogy a royalizmusnak és caesarizmusnak a csiráját is ki tudják ölni, teljesen végbemegy a politikai átalakulás a köztársaságban, amelyben a vezető szerep a szövetkezett szocialista és merkantilist agitátorok jut.

Ez semmiképpen sem kívánatos nekünk, sem az európai helyzetre nézve. A francia-német háború, ez a harmadik évtized óta kísérő rém, amely jobban megadózta bennünket Olaszországgal együtt, mint magát Franciaországot és a Német-birodalmat, nem fog eltűnni a rennesi pör után. Sőt bemutatkozik a maga testi valóságában. Ami eddig csak látomány volt, az ott fog előttünk állni, követelve embert, vért és pénzt.

Ez az oka, hogy mi semmi gyönyörűségünket sem találjuk a francia belpolitika zavaros hullámaiban s nincs abban semmi megnyugvásunk, ha az egymással tusakodó pártok bármelyike marad felül.

Abban a fenekestől felfordult republikában a közkerkölcsököt kellene helyreállítani. Erre politikai tisztesség, er-

Nagy riporterek.

Leghíresebb újságírók.

— A Debreczen tárczája. —

Azzal a laikus újságíró ember is tisztában van manapság, hogy milyen fontos tényezője a hírszolgáltatásnak a riport, ez a speciálisan újságírói foglalkozás, melyet csak gyarló árnyalatban ad vissza a magyar tudósító vagy hírszerző szó.

Ha a riporterek összegyűjtenek minden élményüket néhány kötetbe, nem volna ennél érdekesebb olvasmány. Valóságos éposza volna ez az emberi ügyességnek, ravaszságnak, önfeláldozásnak, munkabírásnak, a mások hiúságának, szószátyárságának és megvesztegethetőségének. Erről az eddig teljesen meg nem írott könyvről ad fogalmat ez a cikk, amely megismerteti a nagyközönséget a legszorosabb értelemben vett újságírásnak érdekesebb kulisszatitkaival.

(Stanley. — A behívó sürgöny. — Rövid párbeszéd, amely 100.000 frankba kerül. — Jójczakát.)

1869. októberében a New-York Herald riportere Stanley Spanyolországban időzött. Valami kisebb küldetésben volt s éppen haza tért fogadóbeli szobájába, hogy értesüléseit távirat útján közölje szerkesztőségével, mikor

táviratot hoztak neki. A távirat szövege, mint ezt ő maga írja emlékirataiban, a következő volt:

Jöjjön azonnal Párisba. Fontos ügy.

Gordon Bennet.

Ez a Gordon Bennet nem más, mint a New-York Herald főszerkesztője, mindenható ura ennek a hatalmas világlapnak. Stanley, mint igazi riportertől illik, rögtön csomagolt, föladata táviratát s az első vonattal Párisba rohogott. Megérkezve, azonnal a Grand Hotelbe hajtatott s kopogtatott Gordon Bennet szobájának ajtaján.

Stanley belépett. Mr. Bennet ágyban volt még.

— Kicsoda ön? kérdé tőle.

— Stanley.

— Ah Stanley! Van szerencsém. Üljön le. Fontos missziót szeretnék önre bízni.

— Parancsozjon.

Gordon Bennet fölkel, hálókabátot vett s ezzel a kérdéssel fordul a riportertől:

— Mit gondol, hol van most Livingstone?

— Fogalmam sincs róla.

— Azt hiszi, hogy meghalt?

— Meglehet. De az is meglehet, hogy nem halt meg. Általában soha életben nem foglalkoztam vele.

— Hát én azt hiszem, hogy él. Ön elfog utazni és meg fogja keresni, sőt meg fogja találni. Érti?

— Értem. De ez sokba kerül.

— Tudom. Ön elvisz magával 20 ezer frankot, aztán ha ez elfogy, kap megint annyit aztán megint és megint. Ez 100000. Ha pedig az is elfogy, kap még 100 ezret, a fő az, hogy Livingstonnet megtalálja.

— Jó. Azonnal menjek?

— Nem. Ön most elmegy a suezai csatorna megnyitására. Aztán elmegy, bejárja Egyiptomot és csinál egy kis praktikus könyvet a turisták számára. Aztán Konstantinápolyba megy és megtudja, mily viszony van a kedive es a szultán közt. Onnan a Kaukázusba megy és levelet ír az onnan induló expedícióról. Innen Indiának veszi útját. — Persepolisből érdekes levelet írhat. Bagdadot utba ejti s tudósít az Eufrates völgy vasútjának állásáról. Indiában hajóra ül s elmegy Livingstonnet keresni. Ha nincs Zanzibarban, menjen be Afrikába, a meddig csak lehet. Ha Livingstone meghalt, hozzon erről bizonyítékokat.

Isten önnel. Jójczakát!

— Jójczakát!

Stanley távozott, reggelizni ment s hogy újságírói hivatásának miként tett eleget, azt ma már minden iskolásgyerek tudja. — Mint

kölcsi integritás kell. Ami most hiányzik. És ez az oka, hogy Németország — szövetségesünk — riválisának szívesebben látnók a becsületes monarchiát, mint a züllött köztársaságot. Ez mindenesetre olcsóbb volna nekünk, mint az a köztársaság, ahol a hatalom sorbajár, mint a falusi bíróság nálunk.

(H.)

BELFÖLD.

Szell Kálmán beteg. Megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint Szell Kálmán miniszterelnök rátóti birtokán ischiásban megbetegedett és az agyat kénytelen őrizni. A miniszterelnök a király születésnapján, aug. 18-án, betegsége miatt, nem vehet részt a Mátyás-templomban tartandó háláadó istentiszteleten és képviselőit a kabinet egyik tagja fog ott megjelenni.

A pénzügyminiszter Bécsben. Lukács László pénzügyminiszter elutazott Gasteinből és néhány napig Bécsben fog tartózkodni.

A katolikus püspöki értekezlet. Bizonytalan időre halasztást szenvedett. Vasvári Kolos hercegprímás, mint ismeretes, külön kíséreléssel kapcsán küldte meg a főpástorok a kath. autonómiai kongresszus 27-es bizottsága által kidolgozott önkormányzati szabályzat tervezetét és egyúttal értekezletre hívta meg őket. A püspökök közül azonban többen, kivált az öregebbek, okul adva egészségi állapotukat, mely őket fürdőlatogatásra kényszerítette, arra kérték a hercegprímást, halasztana el az értekezletet, nehogy a gyógyfolyamatot félbe kelljen szakítani; viszont a fiatalabbak közül némelyek a közbeeső időt elégtelennek tartották a fontos munkákat tanulmányozására és ennek okából csatlakoztak kérelmükkel a többiekhez. Ehhez járult még az a körülmény is, hogy a tárgyalások, a szervezendő autonómia egyház vonatkozásairól folytak, még nem nyertek befejezést; miért is a halasztás mindenképpen szükségessé vált. Ez azonban a kath. autonómia ügyére éppenséggel nem lesz hátráltató befolyással, ellenkezőleg még siettetni fogja az ügy kifejlését, a mennyiben az említett tartandó püspöki konferencia után össze fog gyűlni, hogy a fűgőben maradjon kérdéseket vagy a szükségességeknek mutakozó

visszatérése után mondta, ő nem volt utazó, hanem saját külön tudósítója egy lapnak. — Ő — mondta — nem vágyakozott az után, hogy Livingstont megmentse, ő csak a szerkesztője parancsának engedelmeskedett. Szóval ő csak a világ első riportere akart maradni — és maradt is.

II.

Hadi tudósítók. — Archibald Forbes. — Az újságírás halottai. — Mennyibe kerülnek a legújabb hírek?

Kétségkívül a legkomolyabb, egkalandosabb s egyszersmind legveszedelmesebb fajtája a riporternek a hadi tudósítás. Az újságíró minden ügyességét, testi erejét és bátorságát összeszedi itt, hogy kötelességét teljesíthesse. Ott kell járnia, ahol leghevesebb a harc, mert ez a legérdekesebb és döntő hely. Nem szabad fáradságot ismernie, mert hiszen mindennap néhányszor át kell vágnia magát táborokon, előőrskön, hogy értesüléseit a táviróhoz vihesse.

A leghíresebb hadi riporters egyszersmind Anglia egyik legfényesebb tollu újságírója Archibald Forbes a Daily Neus munkatársa. Mr. Forbes egyike a legtudósabb férfiaknak; a stratégiai dolgokban civil ember létére valósággal szaktekintély. Mint Dary írja róla: „mindig ott tud lenni, ahol kell lennie, 48 óra hosszat ül a nyeregben, a legveszedelmebb ütközeteken egy karcolás nélkül vágja magát keresztül, majd végül a nyereghez erősített kis fatablán a legrilliansabb cikket írja meg agyudörgés, puskaropogás közepette s aztán holtra fásaszt 10 lovat,

módosításokat ejtintézte, mire a kongresszust az elnökség a korábbi megállapodáshoz képest október végére vagy november elejére egybehívja.

Hentzi huszár.

Debreczen, aug. 16.

Ezt a megszteő nevet annak a politikai individuumnak szokta a magyar közvélemény adományozni, a ki a tisztességes magyar nevet jogtalanul bitorolja, s eszköze — még pedig igen közönséges eszköze — a hatalomnak.

Tisza Kálmán volt miniszterelnöksége alatt több jeles szabadelpvüparti képviselő kapta meg a „generalissza!” egyetemben e megbélyegző jelzőt, melyet nem mos le az illetőről félszázad sem.

Most a nagy paktum kötő és siement-háli tehenész kormányelnök Széll Kálmán jutott abba a kellemes helyzetbe, hogy az ország egészséges közvéleménye elfordulva ő kegyelmeségének mosolygós ábrázatától reá sütötte a Hentzi huszár jelzőt.

Ugyan ki hitte volna azt két hónappal ezelőtt. A parlamenti pártok akkor öröm mámorban usztak, a haza megmentése befejezett ténnyé vált, s zengett a zsolozsma Rátót ura felé. Ő pedig kidülesztette mellét a kényelmes barsony székben, s úgy félig tréfából, hogy bedugj egy két ember száját — kijelentette, miszerint ő a jog törvény és igazság elvei szerint fog eljárni, s követelni fogja, hogy ezeket az ország minden lakója tiszteletben tartsa.

Most látszik azután, hogy ő kegyelmes-sége bizony csak amolyan közönséges szemfényvesztő a ki plakátján a világ minden csodáját a közönség elé varázsolja, pedig valami kovácslegény, a ki megunva a mesterségét, bűvészkedéssel akar exisztálni.

Az ilyen alakokak rendes sorsa a kifűtyülés.

néha 15 is kidől alóla, míg levelét a legközelebbi postához juttatja. Egyszer megtette azt, hogy 100 mérföldet lovagolt, 600-at ment gőzhajón, hogy egy fontos tudósítást adjon át lapjának. Meg se várta, míg nyomtatásban láthatja, sietett vissza a csataterre.

Óriási testi ereje, a maga nemében csodálatos fizikai és szellemi munkabírása, zseniális cikkei révén valóságos legendás alak lett Angliában, úgy hogy manapság már minden valamirevaló riporterkalandot az ő nevéhez fűznek.

15—20 háboruban vett már részt s mindig sértetlenül került ki az ütközetből. Kollegái azt mondják róla, hogy nem fogja a golyó. Mint kémet számtalanszor fogták már el, de hol kimagyarázta magát, hol megszökött, hol pénzzel kenyerzte le őreit. De nem minden hadi tudósító olyan szerencsés, mint ő. Paul Seguint megölték a muzulmánok. — Olivier Pain az egyiptomi sivatagon veszett el, sok más, mint tavaly Howes, a „Times” tudósítója, a csatában halt meg. Az orosz-török háboruban különösen megnehezítette az újságírók dolgát az, hogy az orosz vezérkar tiszti egyenruhába öltöztette őket.

Hogy mennyibe kerülnek a háborúkról szóló Legújabb Hírek, arról fogalmat ad Pogonnak, a Havas ügynökség tudósítójának az a jelentése, amely szerint minden sürgönyre 800 frankba került. Az egész háboru alatt 40 ezer frankot költött el Pognon. A Reuter ügynökségnek egyik hadi tudósítója egyszer 3 ezer szóból álló sürgős telegrammot adott fel, 6450 frankba került. A többi közönséges

Nem hisszük, hogy Rátót urának ne ez legyen a végzete.

Elvégre a mi sok, az azután csakugyan sok.

Hónapokon keresztül sütkérezni a meg nem érdemelt fényben, ugyan annyi ideig boldonitani millió meg millió embert, s végül arcul vágni sárral mocskolni egy nemzetet büntetlenül nem lehet.

Mindenesetre hálás foglalkozás a politikai bűvészkedés, csak hogy oly nyiltan mondhatni cinikusan nem lehet üzni.

Hiszszük, hogy a megnyíló parlament most már nem rózsákkal fogadja a nagy államférfiut, hanem azzal a kritikával mely őt méltán és jogosan megilleti.

KÜLFÖLD.

Ifju-török nyilatkozat. Ahmed Riza, az ifju-törökök vezére, a ki jelenleg Koppenhágában tartózkodik, meglátogatta a Politiken című lap szerkesztőségét. Elmondta, hogy a török kormány mennyire üldözi őt. Jelen volt a krisztianiai interparlamentáris konferencián, a török követ ott is mindent elkövetett, hogy a tárgyalási teremből kiutasítsák. Lund elnök azonban azt felelte, hogy Norvégia szabad állam és így Ahmed Riza is teljes szabadságot élvezhet. Másnap ebédet adott Ahmed tiszteletére. Ahmed elmondta azt is, hogy a szultán ellentétben van a német császárral, teljesen tétlen és sajnós, a semittevő emberek egész sorozatával vette magát körül. Európa fájdalom nem érdeklődik Törökország iránt. Ha Konstantinápolyban egyetlen embert megtámadnak, az illető hatalom azonnal felszóla, de ha 50.000 örményt lemészárolnak senkisémozdul. Ebben Oroszország is bűnös; Oroszország nem óhajtja, hogy Török ország szabad és erős legyen. Ahmed mégis bizalommal néz a jövő elé, mert pártja folytonosan erősödik.

sürgönyök egy-egy szaváért 40 krt fizettek az újságírók.

III.

Információk. — Az interview. — J. J. Smith, a riporterek királya. — Riport a kéményen keresztül. — Mac Mahon elszólja magát.

De a háboru csak kivételes, rendkívüli alkalom arra, hogy a riporters megmutassa, mire képes. A béke idején van az ő háboruja Nemcsak arról van szó, hogy az élet apró eseményeit, a nagyvárosok történeteinek adatait összegyűjtse, hanem meg kell magyarázni a bekövetkezendő fordulatokat. Tehát beszélgetni mindazokkal, kiknek befolyásuk van az eseményekre.

Egy napon királyokkal, hercegekkel, miniszterekkel beszél, másnap sztrájkoló munkásokkal ebédel, a hercegi palotában reggelizik, éjjel pedig a hajléktalanok menhelyében hal, hogy cikket írasson a nagyváros nyomoráról.

Ezen a téren is az amerikaiak vezetnek. Az amerikai szerkesztőségekben mintaképül emlegetik J. J. Smithet, kit szeltében-hosszában a riporters királyának neveztek. Erről a páratlanul ügyes emberről beszélnek a következő igazi amerikai kalandot. A kormány egy ízben megkaragudott rá s nem hívta meg Barher tábornok temetére. Smith urat ez csöppet sem bántotta. Szó nélkül felmászott a halottas ház tetéjére s a kéményen át bebújt abba a szobába, hol a tábornok koporsója volt. Egy széken, a pap csilinderében megtáalta annak a beszédnek a kéziratát, amelyet

Ép
pör rev
párisi p
részben
a Dreyf
nesbe k
tamara
Franc
Rennes
vetítő p
többé s
a Renne
mesked
szágnak
fénynye
A
kivüli.
háborus
Páris p
Igy
pör is
nak. E
gékony
érzése.
szünete
napja s
közönsé
lásokba
Ma
nem pu
ságos h
peknek
tás, vag
míg az
hangula
torságot
törhetle
az ellen
Ez
nem az
lásoknak
különbe
benyoma
tekintet
folyásolj
korolhat
E
a pör er

a pap a
habozot
Fo
nyomdál
szoritani
metőben
előugrot
neki lap
nem mo

Ha
bau Pog
a kö tar
Az ottar
beszédbe
szédre a

de most
jöhetnek
kell rug
Ezt
ben a
Pognon
tévő leg

—
Pog
hamarjál
lyett, a
adott ki

(Eseménye

De
ter leirja
York- Jo
kozott. C

A rennesi tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

— aug. 14.

Egy hét óta, vagyis a mióta a Dreyfus pör revíziójának tárgyalását megkezdték, a párisi politikai élet Párison kívül van. Ezt részben fizikai értelemben is vehetjük, amióta a Dreyfus válság markánsabb harcászai Rennesbe költöztek át. A kis Rennes a per tartamára az ország középpontjává lett. Páris, Franciaország szíve és feje most csak a Rennesből érkező híreknek gyűjtő és közvetítő pontja. Nem gondolkozik és nem érez többé saját kezdeményezéséből, hanem csak a Rennesből átrezgő benyomásoknak engedelmeskedik. Páris nem napja többé Franciaországnak: szerény holdda lett, amely idegen fényvel világít.

A Dreyfus ügyben most minden rendkívüli. Így támadhatott az a rendkívüli, csak háborus időkben előforduló jelenség is, hogy Páris politikailag tejetlen.

Igen, csak háborus időkben! A Dreyfus pör is olyan esete, amelyet Párison kívül vinnak. E kérdés körül forog a politikailag izgékony párisiaknak egész gondolkozása és érzése. A nyilvános tárgyalásoknak az a kis szünete, a melyet a titkos tárgyalás nagy napja szerzett, úgy az újságíróknak, mint a közönségnek módot nyújtott, hogy lázas jóslásokba bocsátkozzanak.

Magától értetődik, hogy ez a jóslgatás nem pusztán időöltés. A jóslgatás az a sajátos harcmodor, amelyet vad és félvad népeknek háborúban győzelembiztos harcikiáltás, vagy hadidalok formájában alkalmaztak, míg az újabbkori, harcias zsurnalisztikában hangulatsínalásnak nevezik. Reményteljes bátorságot csepegtetnek a lankadó kedélyekbe, törhetleneknek mutatkoznak, hogy megriasszák az ellenséget, hogy megbénítsák erejét.

Ez a kissé gonosz indulatu kedvtelés nem az egyetlen haszna a hangulatsínaló jóslásoknak. A revíziópártiak táborában, a hol különben a jóslatok nem a biztos győzelem benyomását keltik, nem táplálnak illúziókat a tekintetben, hogy a rennesi hadbírákat befolyásolják. Am a vezérkari sajtó sem gyakorolhat rájuk befolyást.

E pillanatban senki sem jóslhatja meg a pör eredményét. A hadbírátság épp úgy, mint

a jury föl van mentve a kötelesség alól, hogy ítéletét megokolja. Minden nyilvántartásnak ellenére jogerősen ítéltet vagy fölmenthet — a »benső meggyőződés« alapján. Revizionista körökben egy ideig azon is gondolkodtak, hogy még idejekorán megsavaztassanak oly törvényt, a mely a hadbírákat arra kötelezné, hogy ítéletüket megokolják. A tervtől azonban elálltak, főképpen azért, mert annak sikere kétesnek látszott.

Rennesben azonban az erkölcsi erő és az anyagi hatniom áll egymással szemben. A bírák egyuttal peres felek is. Az eddigi tárgyalások nem csáfoltak meg ezt a nézetet, és természetes, hogy a katonák nem tagadták meg azt, hogy katonák. De épp ez a biztató Jonaut ezredes igazi, bátor katona, aki megövíja hidegvérét a legnagyobb tüzben is. Ezért remélhető, hogy az igazságot fogja kideríteni és győzelemre juttatni, akár a Dreyfus-pártiak örömeire, akár a revízióellenes tabor sajnálatára.

Merénylet Labori ellen.

Le Mans, aug. 16.

Az itteni pályaudvaron letartóztatott mechanikus bebizonyította alibijét erre szabadon bocsátották.

Rennes, aug. 16.

Egy tanúnak a vallomásából, a kit a Labori ellen intézett merénylet ügyében kihallgattak, kitűnt, hogy reggel 5 órakor két gyanús külsejű ember ögyelgelt Labori lakása közelében. A tegnap este kiadott orvosi jelentés szerint Labori állapota nem változott. Laza nincs, testének hőmérséklete 37.5. Az orvosok attól tartanak, hogy gerinczeleje megsérült, de erről csak holnap nyilatkozhatnak határozottan.

Rennes, aug. 16.

Labori állapota rosszabbra fordult. Dél óta heves láz bantja. Fájdalmi nagyok. Pár órával a merénylet után Labori szüleinek távirata érkezett Rennesbe. — A táviratban megérkezésüket jelezték. Labori felesége az átélt izgalmak következtében többször elájult.

Az összeesküvők.

Páris, aug. 16.

Az antezemita liga az este főhívaást bocsátott ki, amelyben Páris lakosságát felszólítja, hogy támogassa a liga házába zár ózott en iszemitákat. A felhívás azt mondja, hogy Guerin és társai, bármi történik is teljesítik kötelességüket és készek meghalni is a szabadság ügyéért.

Hadamard, a rendőrfőnök helyettese, reggel fél öt órakor megjelent az előtt a ház előtt, a melyben Guerin elzárkózott és letartóztatási parancsot olvasott fel. Guerin kijelentette, hogy nem engedelmeskedik a parancsnak, hanem végső ellentállásra kész és inkább meghal, semhogy megadja magát.

A többi hadügyminiszter kihallgatása.

Késő éjjel hozta meg a táviró Cavaignac, Zurlinden, Chanoine és Hanoteaux kihallgatását, melyet pótlólag a következőkben közlünk:

Cavaignac kijelenti, hogy osztozni akar azoknak a férfiaknak a felelősségében, a kiknek 1894-ben árulás ellen kellett megvédeniök az országot és a hadsereget. Az első pont, a melyre meggyőződését alapította, Dreyfusnak Lebrun-Seneald százados előtt tett vallomása volt. Cavaignac azt mondja, hogy Dreyfus más vallomásokat is tett és emlékeztet: Dreyfusnak kötetlen szavaira: Ha okiratokat szolgáltatam ki, jelentkező okiratok voltak és csak azért tettem, hogy fontosabbakat kapjak érte. Cavaignac meg van róla győződve, hogy Dreyfus ezeket a szavakat mondta.

Cavaignac meg van győződve Dreyfus bűnösségéről az öt terhelő egybehangzó vallomások miatt. A borderóra áttérve kimutatja a tanu az abban felsorolt ügyiratok fontosságát és csodálkozik azon, hogy Manau kibagytja jelentéséből a borderó technikai ismertetését, a miről Cavaignac most bővebb felvilágosítást ad. A borderó szövege meggyőzte őt arról, hogy az árulás a vezérkar kebeléből indult ki, mert csak a vezérkar volt a borderóban felsorolt darabok birtokában.

Mindenki elítélte Dreyfust, a ki, habár tagadja, Mindenütt felbukant, a hol a kérdéses felvilágosításokat megszerezhetette. Cavaignac lehetetlennek tartja, hogy az árulást Esterházy követte el. A tanu azután a borderó irásáról nyilatkozik és azt mondja, hogy e tekintetben támadhatnak kétségek és azt is föl lehet tenni, hogy az irás Esterházyé. Bertillon következtései nem győzték meg őt, de nézete azóta megváltozott.

— Azért mondom ezt — mondja Cavaignac — mert a semmitűszék előtt tett vallomását módosítja.

A titkos dossierben — mondja tovább a tanu — bizonyítékok vannak az ő meggyőződésére, a melyekre most hosszasan akar áttérni. Meglehet — mondja Cavaignac — hogy a vádlott elkövette az árulást a nélkül, hogy a közvetlen összeköttetésben állott volna az idegen ügynökökkel. Lehettek czinkostársai. Bebizonyítható, hogy Dreyfus különböző állami hivatalokban ismerős volt.

Az elnök felhívására Cavaignac a Henry hamisításának felfedezésére vonatkozó körülményekről nyilatkozik.

Demange figyelmeztet arra, hogy bizonyos tanuk vádlókká alakulnak át.

Dreyfus feláll és azt mondja:

— Csodákozom, hogy egy ember, a ki a Henry hamisításait terjesztette a képviselőház elé, azzal a meggyőződéssel jöhetett ide, hogy bűnös vagyok, a mely meggyőződése oly cselekményeken alapul, melyekről a semmitűszék ítéletet mondott.

A következő tanu, Zurlinden tábornok, kijelenti, hogy Dreyfust bűnösnek tartja a borderó alapján, mely a döntő bizonyíték.

Demange különböző kérdésekkel kiveszi Zurlindenből azt a nyilatkozatot, hogy csak Dreyfus elítélése után vették észre a borderó összeállításából, hogy a borderó szerzőjének

a pap a sirnál volt emondandó, Smith nem habozott.

Fogta a beszédet, rohant vele a nyomdában, a hol még helyet tudtak neki szorítani az éppen készülő újságban. A temetőben, néhány banális szót hebegett, mire eldugrott a tömegből Smith és atnyújtotta neki lapja legfrisebb számát, a melyben az el nem mondott beszéd ki volt nyomtatva.

Hasonló riporterkaland hőse volt 1876-ban Pognon híres újságíró, a ki Mac Mahont, a kö társaság akkori elnökét kísérte Lyonba. Az ottani kereskedelmi kamara elnöke hosszu beszédbe üdvözölte az elnököt, a ki a beszédre a következőképpen válaszolt:

— Szép a kereskedelem, nagyon szép, de most katonák kellene, mert meg vissza jöhetnek a poroszok s most az egyszer ki kell rugni őket!

Ezt a beszédet bizony nem lehetett ebben a formájában nyilvánosságra hozni. Pognon egy tábornokhoz fordult, hogy mitévő legyen:

— Javítsa ki, volt a felelet.

Pognon a táviróhivatalba rohant és hamarjában írt egy beszédet az elnök helyett, a melyet Párisban mint hivatalosat adott ki a belügyminiszter.

IV.

(Eseménycsinálás. — Rabszöktető riporter. — Rémes éjjeli kaland.)

De vajjon elég-e az, hogy a jó riporter leírja az eseményeket? Hearst, a New-York-Journal szerkesztője nem így gondolkodott. Ő állította fel azt a tételt, hogyha

nem történik semmi, a jó riporter maga csinálja az eseményeket. Ezt az elvét a gyakorlatban a következő esettel vitte keresztül.

A mikor a New-York Journal megalakult, az amerikai közönség közti óriási volt az érdeklődés egy fiatal kubai lány iránt, a ki ártatlanul sanyíródott a havannai börtönben. A szerkesztő egy napon magához hívatta egyik riporterét Deckert, s megbízta, hogy szöktesse meg Cisneros kisasszonyt, az ártatlanul elítélt hölgyet Decker épp mezes hétéit élte, de kötelességtudóan azonnal nekiindult a kalandos munkának. Havannában több heti munka után egy kötéllétrá segítségével följutott Cisneros kisasszony börtönek ablakához, elfűrészelte a vasrácsot s megmentette a fogoly hölgyet. Cisneros kisasszonyt aztán férjruhában vitték New-Yorkba, a hol a New-York Journal közléseit olvasva, 200.000 ember várta a kikötőnél. Ez a vállalkozás örök időre megalapította a fiatal újság szerencsését. Hearst ur pedig nőül vette a szép Cisneros kisasszonyt.

Ez a vázlatos néhány feljegyzés érdekes példája annak, hogy a riporternek mennyi kitartásra, ügyességre, bátorságra, néha mennyi vakmerőségre és mindig igen sok — pénzre van szüksége. Ha aztán elérte célját, hozzájárult nemcsak a közönség kívánságainak kielégítéséhez, hanem néha országokat, sőt az egész világot érdeklő nagy események felderítéséhez is.

valószínűleg a vezérkarhoz beosztott tisztnek kell lennie.

Ezután Chamoine tabornokot hallgatták ki, a ki Zurlinden után volt hadügyminiszter. Chamoine kijelenti, hogy ő hisz Dreyfus bűnösségében.

Ezután Habotaux következett, a ki kijelenti, hogy ő nem tudott titkos iratsomóról.

Ezután dél felé felbeszakították a tárgyalást; a legközelebbi ülés szerdán reggel 1/2 7 órákor lesz.

Táviratok.

A király látogatása.

Ischl, aug. 16. Ő Felsége ma délelőtt Cholonovszky gróf főudvarmestert fogadta. Délután 4 órákor pedig Gmundenbe utazott a dán király a rotfenbergi és cumberlandi hercegek látogatására; ahonnan csak este 7 óra 15 perczkor tért vissza.

A franciaországi események.

Rennes, aug. 16. Labori nagy fájdalommal érez, az éjszakát álmatlanul töltötte, de láza nem volt. Tegnap este óta nem adtak ki orvosi jelentést. Noha a sebesült állapota nem fordult rosszabbra, az orvosok mégis aggodnának érte. — A merénylőnek még sem akadtak nyomára.

Rennes, aug. 15. Délelőtt 9 órákor a Labori állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki: A sebesült állapota változatlan láza nincs.

Háziparkiallítás Ischlben.

Ischl, aug. 16. A salzkammerguti női házipart fejlesztő egyesület évi kiállítását megnyitotta meg Erzsébet főhercegnő, Stefánia főhercegnő leánya.

Német veteránok Chicagóban.

New-York, aug. 16. Chicagóban német veterán ünnep volt, amelyben 2000 volt német harcos és azonkívül közel 100.000 német polgar vett részt. Munn dr. német követ táviratilag értesítette az ünneplőket, hogy a német császár a veterán-szövetségnek zászlót ajándékozott, a mely évenként sorban átadandó a szövetséghez tartozó összes egyesületeknek.

Vegyes hírek.

Bécs, aug. 16. Távirati jelentés szerint a Saida osztrák-magyar hadihajó 6 napi tartózkodásra a Sechelles szigetekre érkezett.

A »Donau« hadihajó a tengerészeti akadémia növendékeivel 3 napra Pireuszba érkezett és onnan Szmirnába megy.

Sztrájk.

Kladno, aug. 16. A munkások megint mozgolódnak. Az Adalbert tárna és a Poldikoh munkásai közül 368 abba hagyta a munkát. 500 főnyi tömeg föl akarta tartóztatni a munkába menő munkásokat, de a csendőrség közbelepett és tervüket meghiusította. Mint-hogy attól tartanak, hogy ez az újabb sztrájk nagyobb terjedelmű lesz, a csendőrséget 20 emberrel szaporították.

Transzvál.

London, aug. 16. A lapok a következő johannesburgi táviratot közlik: Krüger elnök a végrehajto tanács hozzájárulásával hivatalosan értesítette az angol kormányt, hogy hajlandó ellogadni az új választótörvény közös megvizsgálására vonatkozó javaslatot, főtéve, hogy a dél-afrikai köztársaság függetlensége érintetlen marad.

Kína.

Peking, aug. 16. Az idegen követségekkel közölték azokat az új rendeleteket, melyeket a cungli-jamen a kínai bányavállalatokra vonatkozólag kibocsátott. A főbb rendelkezések ezek: Minden bányakoncessió területének határait ezentul pontosan meg kell jelölni. Minden egyes vállalat tőkéjének legalább öt tizede (3 tized helyett) kínai tőke legyen. A vállalatok

ellenőrzése teljesen kínaiakra bízandó. E rendelkezések ellen az idegen követségek valószínűleg fel fognak szólalni, mert így lehetlenné válik az idegen tőke vállalkozása.

Andrée.

Tromso, aug. 16. A Cecilia francia gőzös, a melynek Naessme a kapitánya, Kelet-Grönlandból ideérkezett. A kapitány azt jelenti, hogy az ézaki szélesség 75 foka alatt, Kelet Grönland mellett lévő Szabin-szigeten találkozott a Nathorst-féle expedícióval, a mely addig nem akadt nyomára Andrée-nak. Az expedíció folytatja útját a William-öböl felé.

Közgazdaság.

Pétevár, aug. 16. Az állami bank a hónapos váltók lezámítolási kamatát 5°/_o-ról 5¹/₂^o/_o-ra és a hat hónapos váltókét 6°/_o-ról 6°/_o-ra emelte.

H I R E K.

* **Ülés a városházán.** Ma d. e. gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt teljes tanácsülés volt, melyen több sürgős ügy intéztetett el.

* **Debreczen és a szegedi kiállítás.** Debreczen város tudvalevőleg részt vesz a szegedi mezőgazdasági kiállításon. A kiállítás igazgatósága most küldte a városnak azon blankettákat, melynek alapján az élő állatokat kedvezményesen szállítják a szegedi Tiszapályaudvarig.

* **Megszökött sikkasztó.** Szathmáry István debreczeni földbirtokos egy 22000 frtos kölcsönt akart fel venni birtokára az Oesterreichische — Central — Boden — Credit — Bankból. A kölcsönt Balogh Ede ügynök közvetítette, meg pedig olyan eredménnyel, hogy Szathmáry a legnagyobb mértékben meg volt vele elégedve. — Ezután ugyancsak Balogh Ede közvetítette a Szathmáry által fizetett 561 frt 38 kros részleteket is. Történt azután, hogy Szathmáry a harmadik részletbefizetésről nem kapta meg a nyugtát Balogtól. Az ügynök folyton kifogásokkal állt elő, úgy, hogy Szathmáry előtt már kezdett gyanússá lenni a dolog. Kérdezősködött a banknál s ott azt a felvilágosítást nyerte, hogy a részletbefizetésre Balogh szeptemberig halasztást kért és kapott. Szathmáry most már kereste az ügynököt, de az ismeretlen helyre távozott. Feljelentést tett ellene sikkasztás miatt. Kéri Balogh körözését, letartóztatását és megbüntetését.

* **A városi adóügyosztály hivatalos órái.** Említettük lapunkban az elmúlt héten, hogy azon kivételes állapot megszüntetése, mely szerint az adóügyosztály hivatalai csak délután 2 óráig vannak működésben, úgy a közönség, mint a helyes ügykezelés érdekében tervbe vétetett. Mint értesülünk, a városi tanács elrendelte, hogy f. é. v. szeptember hó elséjétől kezdve az adóügyosztály összes hivatalai és így a városi adópénztár is, hivatalos órákat a többi hivatalokkal egyenlően d. e. 9-től 12 óráig, d. u. pedig 3-tól 6 óráig tartják. Szívesen üdvözöljük a tanácsot e helyes intézkedéseért s kívánjuk, hogy erre minél több alkalom kínálkozzak.

* **Megmárt munkások.** Nagy szerencsétlenséget okozott ma reggel a Falk Ármin Miklós-utcai kefégyár telepén egy veszett kutya garázdálkodása. Lovasi Imre gyárfelügyelő hatalmas kutyája megveszett és négy gyári munkást megmárt. A veszett kutya oly gyors egymásutánban követte el a marásokat,

hogy nem lehetett ártalmatlanná tenni, míg a négy áldozatát meg nem sebesítette. Az esetről értesítettek a rendőrséget, e honnan Dr. K. Szalay Bela városi orvos lett kiküldve a helyszínre. A sérült munkások sebet bekötözgették és még a ma deli vonattal a budapesti Pasteur-intézetbe szállították valamennyiüket. A veszett kutyát lebunkózták.

* **A honvédelemetöbe áthelyezett kő-oroslán** gyönyörűen fest új helyén. A szép lombos akácfa barátságosan környékezik a nagy dombra helyezett szoborművet s igen szép háttérrel képeznek magasra nőtt ágakkal. Egyik budapesti képes lap szerkesztősege úgy ezen emlékművet, mint a Nagy Sándor-halomra épített obeliszket lefényképeztetni lapja számára. A felvételeket levág Chiliky György a napokban eszközöli s a fényképek még e hóban megjelennek az illető illusztrált lapban. Csodálatos, hogy az aug. 2-án végbement nagy-szerű ünnepségekről semmiféle felvételek nem történtek, pedig lett volna sokadalom, zászló és koszorúerdő bővében.

* **Véletlen baleset.** Ugyancsak megadta részegségének árát Horváth Elek szoboszlói gazda ember. A 13 város egyik korcsmájában erősen bepálinkázott. Ugy d. e. 10 óra körül azonban elhatározta, hogy haza megy. Felült a korcsma előtt álló kocsijára s a lovak közé csapott. A vásárban ep akkor nagy sokadalom volt, a lovak a nagy zajtól a sok verki hangtól megvadultak. Örült vágatásban rohantak a Hatvan utca felé. Horvát nem tudta fékezni a lovakat, így azok a Hatvan utcai vasut állomás felé rohantak. Egy fa cölöpben megakadt az egyik lócs. A kocsit hatalmas rázkódás érte, úgy hogy Horvát kibukott a kocsiból. Fejét az oszlophoz vágta, jobb karját pedig összetörte. A megvadult lovakat a vásárosok állították meg, Horvát pedig sajtó fejjel és összetört kézzel ment haza Szoboszlóra.

* **A gazdasági bizottság ülése.** — A debreczeni református egyház gazdasági bizottsága 17-én (holnap) délután 4 órákor az egyházi hivatalban ülést tart, Felhívjuk reá a bizottsági tagok figyelmét.

* **Szemle házi ezredünk felett.** Katonáink tudvalevőleg a nagy gyakorlatokra Beényesre vonulnak. A nagyobb szabásu gyakorlatok után a gyakorlatozók 12-dik osztályát, a melyhez a mi debreczeni ezredünk is tartozik, teljes vizsgálat alá veszi Reindlender tábornagya. Akkor válik meg, hogy házi ezredünk kiképzése milyen magaslaton áll.

* **Idegen nyelvű tanítélet Debreczenben.** Igen üdvös és eredményében megbízhatatlan dolgot csinált Sebesi B. Vilmos, midőn idegennyelvet tanító intézetet létesített városunkban, a melyben az angol, francia, német és olasz nyelvek, taníttatnak képzett nyelvmesterek által. Az intézetben egy intelligens urinó is van a növendékek felügyeletének teljesítése végett. A beiratások a nagyhorderejű intézetben ma veszik kezdetüket. Működését pedig szeptember 16-ao kezei meg az intézetet. Debreczen művelt közönségének nem tudjuk eléggé melegen ajánlani ez intézetet, hol az idegen nyelvvezeteket könnyűszerrel és helyes módszer alkalmazása mellett sajátíthatják el.

Az intézetre vonatkozó és bővebb lelvilágosításokat tartalmazó terjedelmes prospektusokat a napokban bocsátják ki.

* **Szent Kleofás! milyen karaván...** Három szekér cigányt tolonczolt Debreczenig a h.-szoboszlói rndőség. Mindegyik szekéren egy-egy család. Hét tagu az egyik, kilenc tagu a második, tizenötöt számlál a harmadik familia. Rég garázdálkodnak már a vidéken, állandóan veszélyeztetve a közbiztonságot. Most hazatolonczolják őket valamelyik tót vár megyébe, ha ugyan igazi illetőségi helyüket vallották be.

* **Az aradi vértanúk emlékezete.** Október 6-án lesz ötven esztendeje annak, hogy az aradi vár sánczában lejtászódott ama megrázó tragédia, mely egyike volt a világtörténet legnagyobb igazságtalanságának. Aradvárosa az országos ünneppé teszi a gyászos emlékünnepet, mely minden honfi szívében örökre be van vésvé. Tudjuk, hogy a nagy napon gyászolni fog egész Magyarország, s a ki teheti elzárandokol az aradi Golgotára. Aradvárosa tegnap tartott ez ügyben ülést, melynek eredményéről tudósítónk jelentése alapján a következőkben számolunk be:

Az ünnepre a törvényhatóság tagjait, az aradi testületeket és hatóságokat — még a város közgyűlés határozatából — polgármester hívja meg.

A meghívottakat az ünneplő közönség s a többi résztvevők kilencz órakor a városházán gyülekeznek. Innét ünnepies gyászművetben megy a minoriták templomába, a hol gyászistentisztelet lesz.

Az istentiszteletre a templom gyászpompába lesz öltöztetve, egész azon módon, mint a vértanu szobor leleplezése alkalmával. A gyászistentiszteleten Mozart rekviem-jét adják elő, nagy férfi- és női karral. A szőlők elénekésére a színtársulat tagjai vállalkoztak, még pedig: Ruzsinszky Ilona a szoprán, Székely Anna az al', Déri Jenő a tenor és Odry Lehel a basszus szőlőkre.

Az istentiszteletről — harangozás közben — a szabadságtérre, a vértanúk szobra elé fog vonulni. A szobrot gyászdiszítés, — zászlók, bevont lámpák veszik körül.

A szobornál a dalosegyletek eleneklik a Himnust a főgyűző irányára az éneket úgy intonáltatják, hogy az egész közönség vele énekelhesse. Aztán emlék beszéd következik, hogy kit kérnek föl a megtartására, azt függőben tartották, végül eleneklik a Szózatot és elhelyezik a koszorukat.

A szabadságtéri ünnepély után az aradi negyvennyolczas honvédegylet veszi át a rendezést, az ő vezetése alatt megy ki a menet a vesztőhelyre, a hol szintén ünnepély lesz.

Az ünnepség egyes részeinek rendezését bizottságokra bizzák: a menetek bizottságainak megalakulására Sároli Domokos főkapitányt, a templomi ünnepségének: Institoris Kálmán főgyűző bízták meg. A szabadságtéri ünnepély díszítésére kiküldött bizottságtagjai: Varjassy Lajos tanácsok Virágh Lajos főmérnök, Domokos Lajos, Tabakovics Emil, Fényes Eezős.

* **Villamos vasut Nagyvárad Debreczen között.** A debreczeni nagyvárad villamos vasut közigazgatási bejárása tavaly volt, de ez a fontos kérdés elaludt. A vállalat engedélyese kisbárá Kis Ferenc azonban újra felvette az ügyet s kérelmezte az előmunkálati engedélynek még egy évre való meghosszabbítását. A kereskedelmi miniszter az engedélyt újabb egy évre meghosszabbította. Kívánjuk, hogy ez idő alatt történjen valami e városunkat közlelő érintő fontos kérdésben.

* **Vizsgálatok az ev. ref. főgymnásiumban.** A debreczeni ev. ref. főgymnásiumban a szeptemberi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak: a. A javító és pótló vizsgálatok szept. 1—2-ikán tartatnak, még pedig a 4 felső osztály szeptember 1-én, a 4 alsó osztály szept. 2-án. b. A fölvételi vizsgálatok szeptember 1—2 napjain délelőlt és délután tartotnak. c. A magánvizsgálatok a VIII-ik osztály szeptember 1-én, az I—VII osztály szeptember 1—3 napjain tartatnak, még pedig délelőlt az írásbeliek, délután a szóbeliek. d. Az érettségi vizsgálat: az írásbeli szept. 2, 3, 4, 5, 6. napjain, a szóbeli és javító vizsgálat szept. 8—9 napjain tesz, jelentkezni lehet a teljes érettségi vizsgálatra aug. 30-án déli 12 óráig, a javítóvizsgálatra szeptember 6. déli 12 óráig az igazgatóság-nál. Ev. ref. főgymn. igazgatóság.

* **Az E. K. E. tárgysorsjátéka.** Az Erdélyi Kárpát Egyesület részére József Ágost kir. hg., mint az egyesületnek védője, engedélyt eszközölt ki a pénzügyminisztertől, hogy

az egyesület hazafias és jótékony céljai javára tárgysorsjátékot rendezhessen. E sorsjáték nyereményszámának huzási napja aug. 15-ére tűzött ki, minthogy azonban a sorsjegyeknek csak egyharmad része adatott el, a pénzügyminiszter engedélyezte, hogy a huzás 1900. jan. 15-én tartassék meg. — Az egyesület ez uton kéri mindazokat, a kik sorsjegyeket kaptak, hogy a sorsjegyek árát az egyesületnek Kolozsvarra mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

* **Czipészkongresszus.** A czipészek tegnap Kolozsvárott kongresszust tartottak, a melyben 150 tag vett részt. A kongresszus elhatározta, hogy fölratot küld a kormányhoz, hogy a honvédség bakkancsait a kisparaszokok készíttessék. Kérni fogják még a vásárok korlátozását. A kongresszust ma folytatják.

* **Jubileumi érem a gazdasági cselédeknek.** Azok a gazdasági cselédek, kik 40 évig megszakítás nélkül kifogástalanul egy birtokon szolgáltak, megkapják azt a díszérmet, melyet a király a hű szolgálatok kitüntetésére 50 évi uralkodói jubileuma alkalmával alapított. Daranyi Ignác földművelési miniszter. mi után eddig a hatóságok és birtokosok különféle módon jártak el, most értesítette a törvényhatóságokat s gazdasági egyesületeket arról, hogy az igény-megállapításnak mi az útja-módja. Mivel a hű cselédek érdekében kívánatos, hogy a birtokosok utána járjanak annak, hogy az arra méltók a kitüntetést megkapják, közöljük, hogy a miniszter kívánsága szerint a birtokosnak két tanu eltt aláírt bizonyítványt kell kiadnia arról, hogy a kitüntetésre ajánlott egyén tényleg 40 évig, megszakítás nélkül, kifogástalanul szolgált birtokon, a járási főszolgabíróknak pedig a bizonyítványt hitelesíteni kell azzal, hogy az ajánlott egyén magyar állampolgár. Ezt az okmányt aztán vagy az alispán vagy a gazdasági egyület utján kell fölterjesztetni a miniszterhez.

* **A verseci diákság a magyarság ellen.** Egy idő óta Versecen a fiatalság körében sajnálatos mozgalom mutatkozott. Szerb és német diákok a kik a külföldi egyetemeken hallgatói, érintkezésben léptek a verseci középiskolák német nemzetiségű tanulóival s velük együtt tüntetésre készültek a magyarság ellen. A tervről idejében értesült Buday József főreáliskolai igazgató s a tüntetésnek az iskola fekete táblájára kiragasztatott következő figyelmeztetéssel vett elejét:

A főreáliskola tanuló ifjuságnak eszébe juttatom az intézet feyelmi szabályainak 40 §-át, mely szerint a szabályokat a szünidő alatt is kötelesek megtartani, ha a következő tanév elején akadálytalanul felvételt akarnak Tudomasmóra eseti, hogy néhány régebbi tanulóknak, más nem az intézetnél érettségi vizsgálatot tett és küldöttsegi eoyletemeket látogató ifjak ösztönzésére, hazafiatalan tüntetésre készülnek; óva intem tanulóinkat, hogy abban részt ne vegyenek, magukat ama kijelentés által: Als Zuweg werd'n wir halt an ungrisca Lied singen el ne tántorítsák. A tüntetésekben netalan résztvevőket, én a jövő iskolai év elején a főreáliskolába fel nem veszem, nehogy tanulóitarsaik jó szelemét és érületét megmetyeljezzék. Verseczen, 1899 év Petőfi halála napjának 50-dik évfordulóján. Buday József s. k. igazgató

A verseci diákok csakugyan megfogadták az igazgató energikus figyelmeztetését, mert a tervezett tüntetésből semmi sem lett.

* **A többszörös öngyilkos.** Van egy régi anadokta az ötszörösen öngyilkos borbélylegényről, ki szerelmi bánatában mérget ivott, petroleummal leöntötte ruháit, egy, a folyóba be yuló faágra felkötötte magát s ebben a helyzetében a balkezevel meggyújtotta kabátját, a jobbkezebe szorította revolverrel pedig föbe lölte magát. Azonban a golyó feljebb röpült, ellötte a kötelet a borbély a vízbe zuhant, lángoló ruhájának a tüze nyomban kialudt, ám sok vizet nyelt szegény eközben, emi, midőn kimentették s fejjel lefele fordították: a méreg elgyűtt szépen kicsurgott be-

lőle. Így azán a halálból nem lett semmi. Gál János Mihály, hilibi lakos vagy halott erről a borbélyról, vagy magától jött hasonló gondolatra, elég az hozzá, hogy aug. 8. napjának estéjén miután a feleségével alaposan összekülönbözött, felhajtott féliter palinkát, aztán bement a kamrába és ő is leöntötte a ruháját petroleummal, hurkot kötött a nyakába, egyik kezével meggyújtotta a zekéjét, a másikba pedig borotvát szorított s azzal elvágta a nyakét. Fáradozásainak meg is lett a jutalma: öt ugyan életre nem hozta többé semmi, és a nyelvet asszony most már hiába kesereg utána.

* **A F. M. K. E. közgyűlése.** A felvidéki magyar közművelődési egyesület XVII évi rendes közgyűlését f. hó 29-én tartja meg Trencsén városában. Az ottani rendezőség már összeallította az azon alkalommal rendezendő ünnepség programját, mely szerint aug. 28-án a délutáni vonattal ünnepélyesen fogadják a F. M. K. E. Nyitráról érkező elnökséget és az odasereglő egyesületi tagokat. Ugyanaznap délután fél 7 órakor a központi igazgató választmány tart ülést, este fél 9 órakor pedig a trencsényi dalos-egylet hangversenye lesz, mely után ismerkedési esteregyletnek a fölvidéki megyarok az Arany Baránc szállóban. Aug. 29-én d. e. 10 órakor lesz a F. M. K. E. XVII. közgyűlése, utána déli 2 órakor négy társas-ebéd (egy teríték ára: 2 frt 80 kr.), aztán 4 órakor kirándulás Trencsén-Tepliczre, hol este táncmulatság fejezi be az ünnepségeket. A F. M. K. E. titkári hivatala ez uton is ismételve felhívja a közgyűlésre utazni szándékozókat, hogy a kik elszállásolásra és kedvezményes vasuti utazásra igényt tartanak s a közebéden részt venni ohajtanak, ezt a titkári irodánál (Nyitrára) jelentésék be aug. 20-áig, hogy a titkári hivatal megfelelőleg intézkedhessék.

* **Szenzációs eljegyzés.** Budapestről jelenti tudósítónk, hogy iro és művész körökben nagy szenzációt kelt az a hír, hogy a magyar íróvilág egyik legünnepelebb alakja a ki tul van a hetven éven, legközelebb eljegyzí egyik fővárosi szinkör művésznőjét a ki még csak 18 éves. A veterán író egyik művének előadása alkalmával lobbant szerelemre a fiatal művésznő iránt és hábar családja mindenköve ett, — hogy kijózanítsák szerelméből, az öreg ur hajthatatlan maradt. Megkérte a fiatal művésznő kezét — és mint főváros-szerzte beszélük — a jövő heten megtörténik az eljegyzés is.

* **Leégett szegedi gazdák.** Óriási tűzvész púszított vasárnap Szegeden — mint ottani levelezőnk írja. Az alsóvárosi szérűskertben, a hol száz kigazda ez évi termése volt összehordva cséplésre, — tűz ütött ki délután 4 órakor és daczára a tűzoltóság gyors kivonulásának, félóra leforgasa alatt már a szérűskert harmadrésze, körülbelöl négy öt holdnyi területen, égett az ott asztagkba összehordott buza, több száz kazal szalma és polyva. Szerencse még, hogy fél öt tájban a nagy szélvihar elcsendesedett, — mert különben menthetetlenül elpusztult volna a szérűskertben felhalmozott 140.000 forint értékű buza. Így is 30.000 frtnyi buza veszett a tűzbe, azonkívül sok szalma, polyva és száz kigazda közös tulajdonát képező 6000 frtos cséplőgépek. — A kar csak részben térül meg, a biztosítás révén Sok kigazdának egész évi termése odaveszett. Megható jelenetek játszódtak le a lángtenger körül. — Ösz emberek, erő férfiak zokogva néztek, mint hamvad fáradságos munkájuk gyümölcse. A buzaasztag k még ma is füstölögnek. A tűzoltóság örködik a megmentett vagyon felett. A tűz gondatlanságból keletkezett vagy valamelyik vonat eltévedt szikrája gyújtogató.

* **Gazdátlan lószerszám.** Turcsányi Gyula vasuti ör a vámház melletti sorompónál az uton egy teljes lószerszámot talált. Igazolt tulajdonosa a központi rendőrségnél átveheti.

* **Iskola értesítés.** Az Abelesné Bloch Hermin nyilvános jellegű polgári es elemi leányiskolájában (Szt.-Anna-u. 13.) a jövő tanévre való beiratások megkezdődtek. Ezen intézetet a közokt. miniszter nyilvánossági jog-

gal ruházta fel, melynek értelmében kiadott bizonyítványai államérvényesek. Kik tehát ez inézet polgári iskolájának 4-ik osztályát sikerrel végezték, fölvételnek a tanítóképezde I. osztályába, a posta és táviráda cursusba, a keresk. tanfolyamra stb. Tekintettel arra, hogy minden osztályba csak meghatározott számú növendékek vétetnek fel, érdekükben áll a t. szülőknek gyermekeik mielőbbi beiratásáról gondoskodni.

* **Meghívó.** A Polgári kerékpáros egyesület f. hó 17-én csütörtökön este 8 órakor az egyesület helyiségében (Dréher sörcsarnok) rendkívüli közgyűlést tart, melyre t. tagtárs urat tisztelettel meghívja Debreczen, 1899 augusztus 14-én Az elnökség. Tárty: Elnök, gazda, jegyző, menetparancsnok, 3 választmányi tag és számvizsgálóbizottság választása. Kivonat az alapszabályok 27. §-ából. »Az egyesület tisztviselőjévé ugyszintén választmányi tagjává, csak azok választhatók kik a kézbesített választói névjegyzékbe fel vannak véve.»

* **Adományozás.** Egy magát megnevezni nem akaró asztaltársaság a »Munkás dalégyület« részére 6 frtot adományozott. — Miért az elnökség ez uton is szives köszönetet mond.

* **Szinház a csodakutyákkal.** Sok oldalról nyilvánított kérelmre még vasárnapig marad itten és lesz látható a külső vasárterren. A bámulatra méltó kutyák irnak, olvasnak, kártyáznak, zongoráznak és mindenféle akrobatikai mutatványokat produkálnak. Ilyen művészi tökélyre vitt idomítás egyedül áll a maga nemében s felette érdekes voltánál ajánljuk meglekintését.

* **Elővirágos levelezőlapok.** A képes levelező lapok divatja rövid idő alatt oly általánossá és népszerűvé lett, hogy ma már bátran állíthatjuk, hogy az egész világ hódol eme artatlan hóbortnak, amely hóbort ugyan, de kedves. — Az újdonságot szomjazó emberiséget most egy érdekes magyartalalmánnyal örvendeztettem meg, a Galantai-féle elővirágos levelező lapok ezek. Minden levelező lapra egy-két finom és valódi művészettel szarított virág van feragasztva, u. m. árvácska, margaréta, négylevelű lóhere, szegfű, buza virág és szebbnél szebb mezei és kerti virágok. Most már a bajos és poetikus találmány révén szerelmet is lehet vallani anélkül, hogy az ember szólna vag írna és a kedvesétől bucsuzó szerelmes nefelejttes levelező lappal kérheti: »Egém galambom el ne felejts!« — Az eredeti találmányt egyébként szabadalom védi. — Kapható a kiadónál és minden hazai könyv és papirkereskedésben.

* **E. Kovács Gyula hattyudala.** Kifürkészhetlenek a vegzet utai. E. Kovács Gyulának a legnagyobb magyar tragikusnak, csodálatos halálát megelőzőleg sok olyan dolog történt, a mi gondolkozóba ejti ez embert.

A művész régóta örvendett olyan kitünő egészségnek, mint a nyáron, mégis folytonosan balsejtelmek gyötörték.

Jó barátai körében, a legvigabb hangulatban egész önkéntelenül mondott sokszor olyan dolgokat, a mik környezetét megdöbbenítették.

Több ilyen esetet beszél családja is. Pályatársai egész sereg ilyen dolgot beszélnek, a melyek mind azt bizonyítják, hogy a művésznek titkos elősejtelmek voltak.

Tegnapelőtt családja, hátrahagyott iratai között, a következő verset találta:

Hattyudal.

Mindhiába, elomlóban a rózsa,
Levele elhervadtan,
Elsárgultan
Hulladoznak le róla . . .

Mindhiába, lebukóba' már a nap,
Felette a sötét éjnek,
Vak éjfelnek
Sűrű árja összecsap . . .

Mindhiába, út az óra nekem is,
Homlokomat zord fuvalmak,
Jeges ujjak
Borzongatják, tépdesik . . .

Ég veletek, mint ti, kiket szerettem,
Még egy csókot, bucsukezet,
Ejtsetek egy
Forró cseppet felettem! . . .

Kolozsvár, 1899, május 25.

E. Kovács Gyula.

Ezt a verset a művész akkor írta, mikor először jött át Nagyváradról, hogy családját meglátogassa. Itthon írta, de nem mutatta senkinek.

Akkor még szó sem volt arról, hogy a Petőfi-ünnepre megy és ott szavalni fog. Valami megfoghatatlan, titkos elősejtetem sugallhatta ezt a verset, mert mikor írta, olyan jó egészségnek örvendett a művész, hogy egyik barátja, mikor az utcán találkozott vele, azt mondta neki:

— Te Gyula, egészen megfiatalodtál!

És lám, a viruló egészségnek örvendő művész két hónap mulva meghalt. Az a bus elősejtetem, mely néha-néha elfogta, tollba mondta két hónappal előbb a halálnemet is ebben a pár szóban:

Homlokomat zord fuvalmak,
Jeges ujjak
Borzongatják, tépdesik . . .

* **Az éjjeli zene.** A csillagsugáros éjszaka néma csöndjében felzendül itt-ott az édes isteni zené, s azok a finom fülbemászó akkordok átszűrődnek a hálószoza hideg ablakain a szelídeklő, ábrándos leánykák fülébe, hogy szerelmes, édes vallomást vigyenek az álmodozó leányszív titkos rendőibe.

Még a romantizmus korszakából maradt fenn ez a szép szokás, amelyet élénken kultiválnak ma is a hevesvérű szeladónak.

A nyári vigasságok egyikén történt, hogy egy serkendező bajszu ifju lányralobbant a város egyik szépsége iránt. Tuléradóó kéh-lének forró érzelmét a minap szerenádalakjában adta tudtára szive választotjának, s hogy teljesen biztos legyen abban, miként a melabus melódiák, szendergő dulcinájának füléig hatolnak, sajátkezüleg kifeszítette ki-vül-ről az imádott hölgy hálószoza bajának ablak redőnyeit.

A nagy fényesség és a redőnyítés tompa neszére egy mozgó fehér alak körvonalai látszottak a szobában . . . Talán nemsokára künn lesz már az ég gyertya az ablakban, melynek keretében izonyára megjelenik egy igezően mosolygó női fejecske.

De fájdalom az a bizonyos mozgó fehér alak nem az édes álomból felkelte imádotte volt, hanem a szomszéd szobában elősiető családapa haragos ábrázata csucosodott ki belőle, a ki bösz fölindulással, a remélt halk susogás helyett oly változatos szavakba adott kifejezést fölháborodásának, a melyek a bübajos helyzettel sehogy sem állottak összhangzatban.

A szerelmet líhegő lova egy pillanatra meghökken, de némi megszakítás után a barnaarczu morék újra folytatták a bajos melódiájú zenét:

»Ébredj fel álmaidból
Tekints le ablakodból
Kedvesed régóta vár«

Az éjjeli álmban megzavart apa végre nagy bosszúságában fölrágadott egy korsót s annak hideg tartalmával egyidőre a aposan lehűtötte a Don Juánnak hevesen lüktető verét.

Ez volt az epilógusa a romantikus éjjeli kalandnak, melynek komikus történetéről mosolyogva susognak itt is, ott is.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: »Insitüt E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piacz utca 49. számú házában, a főpostával szemben helyeztetett át.

Szinház.

Debreczeni művészek hangversenye.

E. Kovács Gyula siremleke javára fényesen sikerült hangversenyt rendeztek e hónap 12-én Sepsi-Szent-Györgyön. A szép multtal dícsékvő műkedvelő egyesület — melytől E. Kovács Gy. 1883-ban a ma már csaknem történelmi nevezetőségűvé vált aranyserleget kapta volt — mindent elkövetett az est sikere érdekében. Az ujonnan épült városi szinház megtelt válogatott közönséggel. A milanoi Scalszinház volt kororatur enekesnöje: R i z z i Margit a Trobadour-ból és Ernani-ból énekelte a két nagy áriát gyönyörűen. Szacsvey Sándor, a debreczeni szinház jeles tagja pedig pompásan szavaltá Petőfi és Szász K. egy-egy költeményét.

Hangverseny M.-Szigeten Lányi Ernő zeneszerző és Bekey Józsa hegedűművész nő ritka művezetet nyújtó hangversenyt rendeztek vasárnap este M. Szigeten. A hangversenyen jelen volt közönség sokat tapsolt úgy Lányi Ernőnek, ki saját szerzeményű darabjait játszotta zongoran, mint Bekey Józsnak, a fiatal hegedűművésznek. Közreműködtek még a hangversenyen F. Kállay Lujza és Ferenczy József, a debreczeni szinház kiünő tagjai is, kik Lányi Ernő legutabb dalait énekelték tetszéssel, sűrű tapsokat aratva.

Törvénytörvény.

§ **Párbajvégtárgyalás.** A debreczeni királyi törvénytörvény tanácsa holnap fog ítélni Gereby Pál tart. hu zárhadnagy és Ady Endre hírlapíró párbaj ügyében. Ady és Gereby ugyan május 4-ikén szinházi összeszóalkozásból kifolyólag kardpárbajt vívtak. Mindké fél könnyebb természetű sérülést szenvedett. A tárgyalásra be vannak idézve Ady Endre segédei Falk Richard és Sipos Béla. — Gereby Pál segédei Rásó János és Erber Ernő. Beidézte a törvénytörvény azonkívül a felek orvosait dr. Altmann Bélát és dr. Czákó Zsigmondot is.

§ **A halottrabló orvos.** Ismeretes ügy a dr. Korotnai Árpád ügye. Heteken át volt izgató szenzácziója a fővárosnak. Megrabolt egy halottat, néhai Patsu Miklósoét, a kinek háziiorvosa volt. Bűnére rajóttek, s fegyházba csukták. Negyedfelesztendőt szabott ki ra, a kuria. A fegyházban nem volt rossz sora a halottrablónak. Jól viselte magát, s így hamarosan irodai munkára alkalmazták. Móját tudta ejteni a fegyrodában annak is, hogy szerelmi viszonyt kezdett egy csinos szobaleánnyal. Bűnetése kétharmadát jó magaviselttel töltötte ki, ezért e hó végén feltételes szabadságra eresztik.

Czikó Kálmán, volt postatakarékpénztári tisztviselő, a ki a postatakarék pénztárt károsította meg hamissított betétkönyvecskékkal szintén szabadságra kerül. Büntetésének két harmadát szintén kitöltve, most már a közvetítő fegyházban van, hol rabtársaival mezei munkát végez. Januárban eresztik szabadon.

§ **Oláh fészkelődés.** Nagyszébenből táviratozza tudósítónk, hogy a kir. ügyészség a Tribuna szerkesztője s kiadója ellen izgatás miatt sajtópert indított, B a l i e s szerkesztőt a vizsgálób ró augusztus 31-ére idézte maga elé.

§ **Főügyészség Temesvárott.** Az igazságügyminiszter rendelete folytán a jövő év január 1-én kir. főügyészség székhelye lesz Temesvár. A temesvári kir. tábla elnöke tegnap áiratot inlezet: Telbisz Károly kir. tanácsos polgarmesterhez, a melyben felhívja, hogy a főügyészség részére a régi kincstári épületben kijelölt helyiséget, az esetleges átalakítási munkálatok foganatba vétele czéjából, már most bocsássa az illetékes hatóság rendelkezésére.

Kamarai közlemények.

Debreczen, aug. 16.

Gabona-bevásárlás. A cs. és kir. 7. hadtest intendánsága Temesvárott kereskedelmi szokvány szerint, raktárszerű minőségű következő árucikket vásárol: Temesvárott: 1810 mm. buza, 6380 mm. rozs, 14.640 mm. zab. — Nagyváradon: 1060 mm. buza, 7800 mm. zab. — Szegeden: 370 mm. buza, 2984 mm. rozs és 1240 mm. zabot, szállítandó 1899. november 1. 1900. május végéig. Az ajánlatok f. hó 16-ig beadandók.

A debreczeni kir. ítélőtábla és kir. főügyészség, valamint a táblához tartozó kir. törvényszékek és járásbíróságok részére szükségendő 5300 bécsi font faggyan (stearin) gyertya beszerzésének biztosítása céljából f. hó 22-én nyilvános árlejtés tartatik.

A debreczeni kir. ítélőtábla és a kir. főügyészség helyiségeinek fűtésére az 1900. évre 630 köbméter tölgy vagy bükkfa továbbá 32 mm. pírzen (coax) szükségeltetvén, annak beszerzése végett f. hó 22-én árlejtés hirdettetik.

A cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága értesítése szerint 1899. szeptembertől 1900. május végéig Komáromba 4300 mm. rozsra, Sopronban 4500 mm. rozsra, 5500 mm. zabra, Szombat-helyen 2000 mm. rozsra, 3000 mm. zabra lesz szükség. A szállításra vállalkozók ajánlataikat f. hó 25-ig Pozsonyban beadhatják.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. év második felében feleslegként összegyűlt fenyanyagjainak eladhatása tekintetéből f. hó 25-én nyilvános árlejtést tart. A pályázati hirdetmény kamaráknál megtekinthető.

A miskolczi II. országos sörárpa-vásár f. hó 28-án d. e. 9—12 óraig tartatik meg.

Egyre bővül azon cikkek sorozata, melyeket az emberi találmányosság meglepő eredménnyel tud hamisítani. — Ujabbán az aszfalt állé sorozatban az utolsó helyeken, melyet petroleum-üledékből hamisítanak. A hamisított aszfalt külsőleg a valódi aszfalttól alig különbözik, ára jelentékenyen olcsóbb, tartósságra nézve pedig messze megette áll a valódi aszfaltnak. A községek s magánosok helyesen teszik ennélfogva, ha az aszfaltburkolat készítése alkalmával minden vállalkozótól a munka megkezdése előtt megkövetelik, miszerint a felhasználandó aszfaltanyagot mely gyárból való eredetét és hamisítatlan voltát igazolják. Felelőjük itt, hogy a hazai «Magyar aszfalt részvénytársaság» és a «Hazai aszfalt-ipar részvénytársaság» biharmegyei bányái oly versenyképes árban és minőségben képesek a hamisítatlan aszfaltot szállítani, a melyet a külföld csak a minőség rovására érhet el. Ez aszfalt-bányák mellett oly bőségesek, hogy megfelelő és megérdemelt támogatás mellett a külföldi aszfalt-üzletet is elláthatnák. A törvényhatóságok, községek, magánosok hazafiai kötelességet teljesítenek, ha a fent említett két iparvállalatot hathatós támogatásban részesítik.

Kereskedelmi és iparkamara.

CSARNOK.

Hatásos szer.

Maurik J.

Folytatás.

Csodálkozva nyitja a nő tágra szemét és mohón mondja: Palen az ön neve? Hm, hm; furcsa! Akkor ön bizonyára rokonságban van a rotterdami Palenékkel? Képzelve, évekig jártam a házhoz, tudniillik Palen Katóval jó barátságban voltam — bizonyára nagynénje önnek? Jóságos asszony, de na-

gyon ideges... él még? Egy érthetetlen morgás néhány pillanatra megakasztja az asszony beszédét.

— Nem? — Igazán sajnálom! Ön bizonyára a winháveni Palenekhez tartozik? Ugyanez a morgás.

— Vagy tán rokona önnek Palen van de Baan, óh azokat is ismerem, igen előkelő emberek, azokat gondolja talán?

— Nem, nincs rokonom!

— Egyetlen egy sincs?

— Nincs, árva vagyok, és most szeretnék aludni.

— Szent Isten, ön árva! Tán árvaházban nevelkedett? Igazán szomorú! Mindég sajnáltam a kis árva gyermekeket... akár milyen jó dolguk van ott, mégis másként éreznék magukat otthon. Nem hittem volna, hogy ön is olyan árva gyerek volt, önnek sokkal jobb a külseje... aztán első osztályban utazik! Én csak egy egyszerű polgár asszony vagyok és habár rendes és elegendő évi jövedelmem van, mégis csak a harmadik osztályban szoktam utazni.

Ma véletlenül túl voltak zsufolva a kocsik, még a második osztályban sem volt elegendő hely, tehát az elsőbe ültettek. Ugye bár, Rotterdam előtt csak egy-kétszer áll a vonat hosszabb ideig? Először Nienversluisben s azután...

— Helyes, úgy van! Hála Isten! Nienversluisben! Ismétli a szegény utas, kit úgy látszik utitársának szakadatlan és egyhangú szóáradata idegessé tesz. Egymásután többször ásitózik, kétségkívül nagyon álmos. Most egy hirtelen mozdulattal fölegyenesedik, szomszédját erősen szemügyre veszi és gunyos mosolylyal vizsgálta tetőtől-talpig. Aztán megindult hangon mondta:

— Ugy latszik, önnek jó szive van, mindjárt észrevettem, mikor jósággal és sajnálattal beszélt az árvákról. Nemde eltaláltam?

Az asszony komoly méltósággal int a fejével.

— Tehát apját, anyját soha sem ismertem?

— Soha! — felelé szomoruan a szomszéd. — Atyám még születésem előtt halt meg, s azután az anyám is.

— Szomorú, nagyon szomorú dolog! — mondja részvételt a kövér hölgy.

— Mint hároméves gyermek a tengerre kerültem, mit szól hozzá?

— A tengerre?

— Fajdalom: rákényszerítettek.

— Oh istenem!

— Elloptak a bölcsemből.

— Hogyan? Mi—i—i!

— El—lop—tak kérem!

— Könyöröltes Isten, kitette?

— Egy cseléd, kinek viszonya volt egy tengeri rablóval.

— Jóságos isten! És miért tette az a leány?

— Mert neki magának nem volt, a tengeri rabló pedig nagyon szerette volna, ha örökös marad utánna,

— Ne mondja! hihetetlen, hogy mi minden fordul elő a világon!

— Igen bizony, az a rabló nagyon szerette a gyermekét.

— Igazán, mily szerencse volt ez önre nézve. De mondja csak, azonkívül nem ölt, vagy rabolt az ember?

— Oh dehogyan nem, az embereket össze fogdosta és relaxasztotta, vagy lelőtte, de az ártatlan gyermekeket megkímélte. A rablók közül az egyik csupán azzal foglalkozott, hogy a kisdedek részére a szopós üveget tisztán tartsa és tejjel megtöltse, vagy pedig tiszta ruháról gondoskodott és kamillateát főzött.

— Mondja csak uram, a gyermekek anyjával mi történt?

— Hm, hm!... A ki szép és fiatal volt, az a rablók háremébe került, az öreg asszonyokat pedig, az 50—60 év körülieket, tetszik tudni, egy elhagyatott szigetre tették ki, vagy pedig a czápáknak hajgálták be őket a tengerbe.

— A czá-pák-nak? De hiszen az iszonyu — és mindezeket ön a saját szemével látta?

— Sajnos, igen! Kora gyermekkorom óta vérengzésnek és gyilkolásnak voltam tanuja, 13 éves koromban kiállottam a tűzpróbát — a másvilágra küldtem két papot.

— A másvilágra! — kiáltá a testes asszony és borzongva húzódott el utitársától a kupé egyik szögletébe.

— Az ám, de ne higgye, hogy tőrrel vagy pisztolylyal, szó sincs róla! Egyszerűen valami szert csepegtettem az italukba!

— Ugy? az i-i-ta-lukba?

— Mesés könnyedséggel történt az egész, nem is érezték az izét; körül-belül tíz perc múlva már odafenn voltak.

A nagyterjedelmű utazónő elhalványodott; tágra nyílt szemmel nézi szomszédját, mialatt a szörnyeteg kedélyesen folytatja:

— Idővel beleszoktam, bevallom, hogy most már szomjazom a vért! Oh, az ember meleg vére — mennyire csabító! Látja, ezzel a kis szerszámmal — az utas egy kis tollkést vesz elő, felnyitja és elével óvatosan húz egyet hüvelykujjának körme hegyén — körül-belől százötven embert segitettem jobblétre abban az időben, mikor még a tenger rémének hívtak.

(Vége köv.)

Általános kérésre

augusztus 20-ig vasárnapig.

A külső vásártéren.

A világ legjobban

idomított kutyái

minden verseny kizárva.

Leszállított helyárrakkal.

Ó cs. és kir. fensége főherceg és főhercegnő Alice Toskánból 1893-ban Salzburgban továbbá ő fensége Ferencz József braganzi herceg Nagyváradon legmagasabb látogatásával és megelégedésük kifejezésével tüntetett ki.

Caro, a világ egyetlen zongorázó kutyája s úgy ő, mint 20 társa csodaállatok. Caro „Az utolsó rózsát” a Mártha operából játsza, az ő kedvenc darabját. Mig a többi kutyákat is sok fáradozás után írás, olvasás és számolásra rábirtam ugyanarra, hogy a közönség által feladott számtani példákat megoldani képesek. Ismerik a színeket, a virágokat, erdmutatványokat produkálnak és tánczolnak. Szóval a művészet legnagyobb fokán állanak, eddig még sohasem létezett módon. Ezen érdekes csoda-előadáshoz bátorodom a n. é. közönséget meghívni.

Előadás naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

PRECHTL H.

igazgató.

Mentsük meg a szőlőket a lisztharmattól.

A lisztharmat (Oidium Tuckeri) ellepte Magyarország összes szőlőt, tönkre teszi termésünket, de van ellene **biztos és olcsó védekező szerünk**. Ez a **dr. Aschenbrandt-féle**

r é z - k é n p o r,

amellyel be kell porozni a szőlő fűrtjeit és a bajt rögtön feltartóztatjuk. **A port egyszerűen a porzókba öntjük és a fűrtökre fújtatjuk.** Németországban, Franciaországban tíz év óta általánosan használják és az összes gazdasági egyesületek, szaktestületek, tudományos intézetek és szakferfiak legkitűnőbb bizonyítványaival ajánlják. A magyar-óvári m. kir. gazdasági akadémia növény-körtani állomása által, a szőlő- és burgonya peronosporája ellen mint védszer a legmelegebben ajánlják.

 A összes művelt államokban szabadalmazva. Magyar gyártmány.

Minden csomag a „Borászati Lapok“ ellenőrző pecsétjével van ellátva és a gyártás állandó vegyi ellenőrzés alatt folyik.

A dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor az

o i d i u m n a k

leghatóságosabb ellenszere, biztos óvszer az ellen, hogy a **moly-pille** (Cochillis ambiguella) nyári lepkeje július hó második felében ne rakja petéit a szőlőfűrtre, egyúttal sok esetben helyettesíteti a peronospora ellen való harmadik permetezést. A levélzethez és a gyümölcshöz kitűnően tapad, eső le nem mossa, szél le nem fújja.

A dr. Aschenbrandt-féle réz-kénpor ára:

50 kgos zsákokban à kg. 28. kr.

10 kgos zsákokban à kg. 28. kr.

5 kgos postacsomagokban à kg. 30 kr.

Budapesten vasutra, hajóra vagy postára adva.

Megrendeléseket elfogad a

„Borászati Lapok“ kiadóhivatala,
BUDAPEST, (Üllői-ut 25. szám)

Kisebb üzemhez **fújtatókat** (à drb 5 frt.) **Porzókat** (Vermorel-féle à drb 18 frt) **szívesen szerzünk be.**

Prospectust és használati utasítást kívánatra bárkinek ingyen küldünk.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdaiban Debreczen, a főpostával szemben.